

2015-12-02

Att inrätta ett kommunalt naturreservat - checklista

Krav för naturreservat regleras i 7:e och 31:a kapitlen i miljöbalken och i Förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken.

Naturvårdsverket vägleder länsstyrelser och kommuner i handboken <http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Skyddade-omraden/Process-att-bilda-naturreservat>

- Utgångspunkten kan vara att t.ex. länsstyrelsen, Skogsstyrelsen eller kommunen har inventerat värdefulla områden och kommunen sedan bestämt sig för att bilda ett reservat.
- Kommunstyrelsen eller motsvarande uppdrar åt en förvaltning eller nämnd att ta fram underlag till reservatsbeslutet.
- En tjänsteman kontaktar, informerar och samråder med markägaren och berörda om planerna på att bilda naturreservat samt tar fram ett förslag till beslut om naturreservat i samarbete med andra förvaltningar inom kommunen.
- Förslaget innehåller syfte med reservatet, föreskrifter (bestämmelser om vad som är tillåtet och inte i reservatet) och skötselplan, hur naturvärden ska skötas och underhållas.
- Lantmäteriet stakar ut det blivande naturreservatets preliminära gränser på uppdrag av kommunen.
- En fristående värderingskonsult bedömer hur marknadsvärdet påverkas av de föreslagna föreskrifterna.
- Kommunen förhandlar med markägaren om ersättning - antingen **intrångsersättning**, det vill säga ett belopp för att godkänna att marken inte brukas på annat sätt än det som anges i föreskrifterna och i skötselplanen, eller så **köper kommunen** den del av marken som ska bli naturreservat.
- När kommunen och markägaren tecknat ett avtal om markåtkomst skickar kommunen ut det kompletta reservatsförslaget på remiss till andra myndigheter och organisationer, t.ex. till länsstyrelsen, Skogsstyrelsen och Fiskeriverket. Kommunen samråder även med länsstyrelsen och berörda parter innan beslutet fattas.
- När synpunkterna från remissomgången är behandlade fattar kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen beslut om att inrätta naturreservatet. Beslutet kan överklagas och det är först när beslutet vunnit laga kraft som myndigheten markerar ut de faktiska gränserna i reservatet.

- Efter det att beslutet vunnit laga kraft påbörjas arbetet med att iordningsställa reservatet enligt sitt syfte. Om reservatets syfte handlar om friluftsliv behöver området väl röjda stigar, rastplatser m.m. För att naturvärden ska bibehållas och/eller utvecklas behövs åtgärder i enlighet med den beslutade skötselplanen.
- För att allmänheten ska få kännedom om det nya reservatet, brukar reservaten invigas. Att informera om hur man hittar till och i reservatet genom skyltning, på hemsidor och genom informationsbroschyrer är också en viktig del av reservatsbildandet liksom uppföljning/utvärdering av att reservatets syfte och skötselplan följs.
- Samtliga kommunala beslut om naturreservat rapporterar kommunen in till länsstyrelsens register över alla naturreservat i länet, både statliga och kommunala. Dessa uppgifter används sedan av Naturvårdsverket i kartverket Skyddad natur som utgör underlag för olika sorters rapporteringar och beräkningar på nationell nivå.